

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 18. ANULU XVII.

Telegrafulu eae de doue ori pe septimana: joi'a si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

112

Sabiu, in 2/14 Martiu 1869.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princa, si tieri straine pe unu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratelo se platescu pentru intea ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Un'a dintre cardinalele trebuintie.

Politic'a ne absorbe de multe ori incatu abia mai putem sa engetamu si la alte lucruri cari ne atingu totu asi'a de tare.

Dorinti'a nostra generale este ca sa ocupamu unu locu demnu intre natiunile Europei. Insa alte natiuni au clase, cari impartu si lucrulu si sarcinele, si prin urmare si folosele cu multu mai proritivitu decatu cum se pote efeptu acest'a la noi.

Noi avemu din clas'a numita a cetatienilor, in proportiune cu numerositatea nostra, unu contingentu forte micu. Lips'a acest'a trage a dese in compena si in cestiuni de natura politica, pentru ca candu vine treb'a ca sa ne apretimu radimulu ce trebuie de atatea ori in lupte politice, simtimu cu totii ca radimulu aru trebui sa fia mai numerosu, mai diversu si mai estinsu.

Ceea ce nu avemu insa se aru putea face. Elementele nu ne lipsescu. In tote tierile de cultura prisosulu locuitorime dela tierra lasa pre cei putieni la lucrarea pamentului a casa, ca acesti'a sa-lu pota lucra cu succesu. Prisosulu insa se respandesce in tote partile si imbratiseza alte moduri de vietia si asi'a impartu lucrulu si impartu si sarcinile.

Noi inca amu sositu demultu la acelu stadiu, unde mosiele dela tierra vedemu ca se impartiescu mai pana la disparere, mai pana sa nu le mai poti vedea cu ochiulu liberu. Ba noi amu sositu in forte multe locuri incatu nici de unu petecu de pamentu nu mai pote fi vorb'a ca aru ave, nu un'a, ci multe familii.

Dara ore a inceputu si la noi sa urmeze asi'a dupa cum urmeza locuitorii tieriloru de cultura? Pre putienu. Din contra, vedemu cu durere, ca bratie june si vengiose, spre a o mena, cu unu traiu tigoritu, de pre o di pre alta, se indatorescu pre la unii si altii a face la dile de camete, care in comparatiune cu ostene'a si tempulu nu aducu folosu de ajunsu nici oferitoriulu de lucru si nici datatoriulu de lucru.

O economia mai ratiunale ne-aru trebui asi'a dara si cu puterile si cu averea nostra.

Pentru ca sa venimu la ratiune ne trebuie si o crestere de asi'a. Nu intielegemu aci nici decum numai individi singuratici, ci intielegemu mai cu sema totalitati, deca nu totalitatea nostra natiunale. A cresce in feliulu acest'a poporulu ne trebuiescu scoli in cari sa se lumineze nu numai o parte a junimei, ce are sa devina functionari seu preoti seu altu ce-va tienatoriu de numit'a inteligintia mai inalta, ci sa putemu capeta din acele scoli si inteligintia de aceea, care sa scie esplota productele naturali seu deadreptulu, prefacendu-le cu manile sele in manufacturi, seu trecendu-le si ca producte si ca manufacturi dela unu locu de comertiu la altulu, cu unu cuventu, inteligintia de aceea, care se dice a trebei (travaiului).

Indata ce acesta din urma aru fi mai spornica s'aru pune ca unu mijlocitoriu tare intre inteligintia inalta si intre poporu. Pre cea dintai aru sprigini-o, ca o aru face ca sa resara mai numeroasa din sinulu cestei de a dou'a, adeca a trebei. Aru crea barbati si familii independente de fluctuatiuni politice; iera pre poporu l'aru ajuta largindu-i campulu de lucru, sporindu-i pretiulu sudorei sele si prin acest'a imbnatandu-i successive si modulu lucrarei sele prin possibilitatea de a-si castigat instrumente cu cari sa lucre mai multu si mai usioru.

Este o cale batuta si resbatuta acesta tema, de carea ne ocupamu si noi acum si asi'a deca vomu recomanda infintia de scoli reali, de comertiu si de industria, nu dicemu ceva nou.

Dara ore vomu gresi deca le vomu recomanda de nou?

Pana candu se voru infintia aceste insa atragemu atentiunea tuturor inteligintiloru celoru ce vinu in atingere cu poporulu dela tierra si i rugamu sa nu scape din vedere lips'a unui faptoru mijlocitoriu intre inteligintia inalta si poporu si sa dea povetie de aceea, ca si inainte de infintia instituteloru sa se immultiasca contingentulu mentionatulu faptoru.

In strinsa legatura cu cele de mai susu amu mai ave detoria de a tiené socotela de impregiarile locali si deca vedemu ca in unulu seu altulu locu, unulu seu altulu ramu de industria, a carei campu e atatu de largu, aru fi mai priinciosu, atunci si directiunea trebuie indreptata spre acest'a si poporulu.

In impregiarile de fatia, bine observá, mai de une dile, unu barbatu romanu, ca nu aru fi reu, deca si din junimea pregatita cu sciintie mainalte s'aru familiarisa, o parte celu putienu, cu imbratisearea unu seu altu ramu de travaiulu. Se intielege ca in casulu acest'a aru fi si detoria acelu ce practiseza deja vre unu ramu de acestu felu, sa intempine pre asemenea juni cu incredere si cu spriginu materiale si sa nu astepte umilintia neconditionata, pentru ca s'ortea l'a facutu pre careva sa se nasca in o familia mai bogata si pre altulu in un'a mai sermana, incatu abia a pututu innotá pana sa si termine studiile.

Aceste de pana aci dise suntu nisce liniamente cari aru putea servi de materialu pentru un'a din temecele mai interesante si vaste. Inse tocmai pentru ca suntu numai liniamentele credemu, ca cei mai multi cetitori voru fi eurendu in pusetiunea de a-si face in-si-si tem'a asi'a dupa cum se va potriví mai bine cu trebuintiele locali si ocazionali ori in care parte, unde locuiescu romani.

Amu fi forte multiamiti candu amu audí din multe parti ca se afla puse in lucrare cele ce le amu indigitatu in cele scrise pana aci. In modulu acest'a aru contribui poporulu nostru forte, forte multu la consolidarea unei pusetiuni firme in societate preste totu.

Deci sa dea Dumnedieu ca in scurtu sa vedemu in florindu meserii, comertiu si preste totu industria cu toti ramii ei si intre romani si totu asi'a sa vedemu crescendu institutele in cari sa se puna temeiulu la o crestere in sensulu acest'a a poporulu nostru. Atunci pare ca nu ne aru fi tocmai asi'a tema ca ce felu de politica urmamu, pentru ca si acest'a aru fi o politica si inca reale, prin urmare si buna.

Eveneminte politice.

Pentru impedecarea esceseloru dela alegeri a dispusu regimulu sa plece mereu dela Pest'a trupe catra diverse cercuri de alegere. Aceste voru imblandi post'a de lupta a partideloru ce se intalnescu la urna.

Despre Galiti'a se suna iera-si, ca regimulu va face concessiunile putinciose autonomiei acestei tieri.

In politic'a din afara inca totu domnesce linisce. Börsen-Zeitung, pote ca spre a aduce o variatiune in monotoni'a presenta, spune ca Bismarck are de cugetu a suleva cestiunea, ca cine are dreptu de a tiené garnisone de trupe in Ulm si Rastatt. Se intielege, ca o atare cestiune aru provoca proteste seu amestecuri din partea unoru puteri; cu tote aceste afirma dis'a foi'a, Bismarck vrea sa o faca.

In Madridu decurgu desbaterile cortesiloru. Din candu in candu se atinge din partea cate unui depu-

tatu si cestiunea guvernului fiitoriu. Serrano relega tote discussiunile aceste la tempulu precandu se va desbate constitutiunea.

In Romania'a se facu pregatiri de alegeri pentru camer'a fiitoria.

Pre candu incheiasemu ne mai aducu diuarele sciri despre posibil'a apropiarea intre curtea din Viena si Florentia. Ca unu semnu alu acestei apropiari se esplica si urmatoarea impregiurare si adeca: ambasadorulu italianu de langa cabinetulu din Viena, la diu'a onomastica a lui Victoru Emanuele va dá unu prandiu diplomaticu, la care, cu invoirea Maj. Sele Imperatului, voru lua parte mai multi archiduci si afara de acest'a Maj. Sea, prin unu tramisu anume, si va esprime ambasadorulu felicitariile Sele pentru Victoru Emanuele.

Astfelu de scire vinu acum si din Berlinu, pentru ca se dice ca bar. Werther ambasadoru prusianu din Viena va fi inlocuitu cu altulu. Se vorbesce si de repasirea lui Bismarck. — Scirile din urma de feliulu acest'a trebuiescu luate cu reserva, pentru ca mane poimane potu fi desmintite.

Temerea de unu conflictu intre Francia si Prussia si acum mai neluiescuse diuaristic'a.

In cercurile deputatiloru in Parisu curgeau in dilele trecute scirile cele mai minunate. Era vorb'a de reforme noue, de introducerea ministeriului responsabilu prin unu senatusconsultu si de denumirea principelui Napoleonu de ministru presiedinte. Se mai vorbea si de unu plebiscitu pentru dechiararea si ratificarea dreptulu de ereditate in favorea principelui imperiale. O foia oficiosa totu din Parisu dechiaru ca aceste tote suntu „luate din ventu“ si adauga ca de o schimbare in ministeriulu francesu nu pote fi vorb'a decatu dupa ce voru trece alegerile generali.

Revista diuaristica.

Cetimu in „Tromp. Carp.“

Pre candu publicistii nostri, cei mai isteti si mai priceputi considera conflictulu dintre Belgiu si Francia ca o afacere terminata, si ca prin urmare, nici aci nu este punctulu din care are sa iesa radi'a care va lumina amicitia ce esista intre Francia si Prussia, jurnalele din Parisu, jurnalele opozitiunei ca si cele guvernamentali, au scosu ierasi la meidanu cestiunea otareloru firesci. Acesta cestiune a otareloru firesci cere ca Francia sa marga dreptu la Rhinu, trecendu acum si preste Belgiu, ca sa scape in fine poporulu Belgianu de acea adunatura de advocati si de francmasoni, care i-lu esploata si-lu apasa sub pretestu de a-lu guverná.

Aceste suntu propriele cuvinte cu cari se servescu unu jurnalulu oficiosu francesu, spre a demonstá negresitu, dupa mod'a introdusa la Berlinu, ca si anecsarea este unu dreptu, si ca otarele firesci este politic'a cea mai justa caci duce pre Francia la Rhinu.

Jurnalulu dnu Girardin, „La Liberté“, este mai explicitu. Dupa ce demonstra cu multa vioiciune ca legea drumulu de feru, nu este decatu o semnificatiune prusiana, apoi adauga:

„Au dora Francia superata de banuielele belgienesi lacomi'a prusiana, mai pote remanea multu tempu in situatiunea cea dificila ce i s'au facutu?

„Deca intre contradictorii nostri se gasescu unulu care sa respunda afirmativu, noi primimu, fara a protestá, primimu cualificarea de prusso-fili.

„Belgiulu a fostu alu nostru pana la a. 1814 in deplin'a legitimitate, si totu legitimu elu ne va apartiené si de acum inainte.“

Asemenea declaratiuni negresitu ca nu suntu de natura a asigurá pre belgiani, si greutatea vo-

lurilor emise de adunări, pentru legea drumului de feru, voturi ce se cualifica de press'a franceza cu o semnificatiune prussiana, póte ca au sa dea nascere la multe cestiuni, póte chiaru va deslegá si cestiunea cea mare a Rhinului, pre care o totu ocolesc cabinetulu dela Berlinu si pre care politic'a franceza nu o perde unu momentu din vedere.

Pre cându dara publicistii deslega astfelu cu o trasatura de condeiu esistinti'a nationalitatiloru: pre cându cestiunea otareloru firesci pare a lua locul dreptului celui mare ce au popórele de a traí prin propria loru esistinta, fara a se preocupá deca cutare apa séu catare munte aru fi mai favorabile vederiloru si ambitiunei cutáru capu incoronatu, sa vedemu ce dicu popórele cari au devenitu victim'a acestoru nóue pretensiuni, de otare firesci, si de drepturi de concista prin fortia. Nu credemu de prisosu a transcrie pentru cetitorii nostri urmatoriulu pasagiu dintro' corespundintia adresata din Hanover'a la München:

„Intielegemu fórté lesne ca multa lume in Bavaria pune temeiu pre unu resbelu intre Francia si Prussia. Totu astfelu este si pre la noi, si acést'a se esplica prea lesne, avemu mai putiene simpathii in Francia decâtu in Bavaria, care datoréza Francei marirea sea, si cu tóte acestea lucrurile au mersu asiá de departe in Hanover'a, ca glótele, ca mass'a poporului adeca clas'a tieraniloru, aru salutá cu bucuria pre francesi cá pre nisce salvatori. Bavaria nu póte sa mai conserve in contra Francei antipatiile sele de asta data. In adeveru adesea ea a facutu cauza comuna cu Francia, si totu-déun'a acést'a a fostu in avantagiulu seu. Acum la noi, toti acei'a cari iubescu libertatea dorescu cu infocare resbelulu, cáci numai resbelulu ne mai póte dá libertatea si ne póte scapá de jugulu prussianu“.

Cum vedemu anexarea nu este din sistemele acelea cari atitia simpatie, si judecându dupa strigatulu de durere alu Hanovresiloru si nemulțimire ce acestu sistemu a atitiatu in tóte regiunile de la popóre pana la suveranu, va face negresitu a nasce resbelulu in care Hanovresii punu tóte sperantiele loru pentru libertatea si sdrobirea jugului de cari suntu apeșati. —

Totu in acelu diariu:

Pregatirile militare ce se operéza in Russia c'o activitate nespusa si necunoscuta pana acum in regiunile guvernului russescu, anuncie cele mai ingrijitoré simptome pentru o lupta crâncena. Invalidulu spune ca arsenalele suntu de o activitate spaimantátore. Numai in arsenalulu de la Petersburg s'a turnatu pana la 500 tunuri de tóte sistemele si de tóte calibrurile. Artelierele de la Kiev in sieple spre-diece lune au predatu 70000 de pusce.

Cátu pentru reformele morali ce se introduc in ostire, aflámu dupa jurnalulu din Moscva, ca s'a adoptatu sistem'a d'a nu se inaltia nici unu officieru in gradu pana ce mai anteu nu va trece unu examen. Cum vedemu sistemele care se invehescu si se lépada chiaru de guvernele acele care nu s'au deosebitu multu prin progresulu loru, le adoptámu noi romanii. Se scie ca in Russia militi'a érá mijloculu celu mai siguru de a-si face cine-va cariera fara sa scie carte, si fara a se deosebi multu in cele alte calitati. Militi'a in Russia érá refugiulu tuturoru acelor'a care voiau sa traiesca o viétia eleganta si desordinata, cáci le lipsia totu ce trebue ca sa se póta deosebi in viétia civile. Acum s'a pusu o bariera acestei sisteme; nu e destulu a fi cine-va officieru pentru ca-i place a fi in ostire; se cere a avea si cuoscintiele trebuinciose, spre a putea fi bunu militar.

Pre langa aceste reforme introduse in corpulu ostirii, nobletia din Moscva, respundendu unui proiectu de reforme formulatu de guvernulu rusu, a emisu in termini fórté limpedi si prea pucinu acoperiti, a emisu dorinti'a de a se convocá o constituanta in care sa fie representata burgesia si clas'a plugarilor. In alti termeni nobletia din Moscva, face a se mirosi dorinti'a unui guvern constitutionale, care amu dorí sa nu fie ast-felu dupa cum ilu defineza unu jurnal francosu; acést'a definitie este opera lui Ludovicu alu XVIII pre cându ministri in Francia ca si la noi, erau resdorsabili.

léta ce cetimu in asta privintia:

Regele dejuna, si dejuna bine. Dupa acést'a primesce pre ministri sei.

„Ei bine! cum mergu trebele!

„Fórté bine, sire.

„Déca e asiá, esu si eu sa me plimbu.

„A doua di aceea-si intrebare.

„Cum mergu trebele?

„Fórté reu, sire.

„Déca e asiá, acum duceti-ve d-vóstra de ve plimbati.“

Sa nu uite cetitorii ca acést'a definitie este a regelui Ludovicu alu XVIII.

Caletoria Majestátiloru la Agram

a fostu, dupa cum raportá diarierele, unu triumfu continuu. Salutári entusiastice de tóte partile. La curtea drumului de feru din Agram fura intempinate Majestátile de banulu Croatiei Rauch, de gen. de cav. bar. Gablenz si Episcopulu Soic. In salonu bineventa primariulu pre MM. LC. Maj. Sea response: „Me bucuru ca dupa unu tempu mai indelungatu revediu cetatea mea credincioasa Agram. Si eu si Regin'a e fórté multiamita, cáci potemu personalminte primi espressionea simtiemintelor loiale a D-vóstre. Salutari din partene pre concectatiunii D-vóstre. Iluminatiunea a fostu pana la ce e numai cu putintia. La unu semnalu de rachete s'au aprinsu doi sori electrici pre done turnuri cari luminá ca díu'a.

Scirile despre petrecerea MM. LL. in Agramu spunu despre primirea autoritatiloru, despre primirea deputatiunii dietali s. a. Deputatiunii dietali a respunsu M. S. mai intaiu in limba croata apoi in cea germana. „Me bucuru“, díse M. S. „ca amu ocaziune sa ve comunicu verbalmente deplin'a Mea recunoscintia pentru buna vointia patriotica, cárei i ati datu espressione cu ocaziunea impacárei. Eu sumu convinsu ca prin acést'a a-ti cástigatu basea cea mai sigura pentru o eficace desvoltare a patriei D-vóstre si ca sincer'a armonia intre aceste dóue popóre surori se va aretá cá mijloculu celu mai potrivit la radicarea buneí stári de amendoue partile.“

Majest. Sea imbracatu in uniforma de colonelu graniciariu a mersu la teatru cu Maj. Sea Imperatés'a. Ministrii Andrassy, Bedecovics si Fesetics fura intempinati cu „zivio“. Mai tárdiu a sositu si B e u s t, carele se dice ca a atrasu atentiunea generale.

Lui Andrassy se dice ca inainte de productiunea teatrala i s'a facutu o ovatiune.

In legatura cu cele de mai susu inregistrámu ca generalulu italianu della Rocca este insarcinatu de Regele Italiei Emanuele sa salute pre M. S., spre care scopu díslu generalu vine la Trieste.

In 10 Martiu n. a cercetatu intre alte biseric'a gr. orientale spitalulu militarulu si alte institutiu. In aceea-si di a tienutu o revista preste trupele concentrate acolo. In tóte partile a fostu M. Sea primitu cu entusiasm.

Majestatea Sea Regina a visitatu institute de crescere si alte institute publice.

Contele A n d r a s s y a primitu in aceea-si di deputatiunea dietei croate si a autoritatiloru municipali.

Scirile cele mai nóue spunu ca ieri a plecatu M. Sea Regele spre Fiume; iéra Maj. Sea Regin'a a sositu ieri in Bud'a.

Conferinti'a nationala dela Mercurea

Dupa promissiuinea din nrulu trecutú dámu parte in estrasu parte perextensum cuventárilu dela conferintia. Cea díntáiu in objectulu desbateriloru fu a dlui Vis. R o m a n u. Densulu cetesce punctele de programa din apelu si propune ca sa se puna mai intáiu punctulu alu doilea la desbateré si apoi sa purcéda la punctulu intáiu. (se primesce). Cetesce deci punctulu alu doilea din apelu si deschide desbateréa asup'a acestui punctu. Luándu mai intáiu singuru cuventulu díce ca numai cându in functionarea tuturoru membriloru unui corpu se presinta armonia deplina, numai atunci corpulu acést'a e sanatosu, si póte intrá cu sigurantia in viétia, asemenea numai cându membrii unei societáti suntu bine organizati, acést'a póte sa-si ajunga scopulu seu.

Amintesce mai departe, ca de-si romanii, si-au formatu la an. 1848 o programa, totusi ei nu s'au tienutu de programa acést'a, intrandu in diet'a feudale din Clusiu si Pest'a. Intrarea deputatiloru in aceste diete s'au desaprobatu din partea poporului romanu pre calea díuaristicii romane si pre alte cali. Deputatii intrati in diet'a de incoronare din Pest'a au calcatu mandatele loru remanendu acolo si dupa sevarsirea acelu de incoronare, luándu parte fara a fi fostu autorisati de cine-va

si la desbaterile ulterioare, care taie adencu in viétia nationala, si care prin majoritatea ungréseca s'au decisu in desfavorulu natiunei romane, propone deci, ca conferinti'a sa se dechiare fatia cu alegerile viitoare pentru diet'a din Pest'a pentru pasivitate absoluta. (sa traiesca aplause indelungate).

Cáci dela diet'a din Pest'a nu are natiunea romana sa spere nimic'a. Libertátile, care sau adusu de unguri au pretiu numai pentru nationalitatea loru; tóte cáte s'au decisu in diet'a acést'a suntu daunóse pentru romanii. (Aplause frenetice.)

I. H o s z u. *) Onorab'a Conferintia! Dupa aplausele acestea mari nu amu nici o sperantia a reesi cu proiectulu meu; (voei: dreptu e) insa dela convingerea mea nu me abatu aplause nici me abatu amoreza si favórea regimului; deci ve spunu convingerea mea francu, dupa cum o simtu, va fi buna o veti primi si eu voiu fi liniscitu, ca amu esprimatulu liberu ce amu simtitu si viitorimea séu mi va dá mie dreptu séu nu. Nume condemnati D-vóstra astadi, Dloru, dupa ce veti fi ascultatú parerea mea, ca mai mare va fi condamnarea viitorului si mai amara decâtu, a domnilorú Vóstre de astadi. Domnilorú! Eu sum amplotatu, si fiind ca unii au dísu ca regimulu m'aru fi trimisu pre mine aici, trebue se constatezu ca acést'a nu este adeveratu. Eu amu urmatu indemnului meu propriu, ca se lucru cátu voiu putea pentru fericirea scumpei mele natiuni si a poporului romanu. Nu amu venitú dara la demandarea regimului aici. Eu a-si fi dísu regimulu categoricu, ca nu vinu. Antevorbitorulu meu, cá se vinu la objectu nea condamnatu politic'a activitáti, au adusu aceia inainte, ca noi amu gresitu cându amu intratu in diet'a din Clusiu si Pest'a; póte ca viitorimea ne va judeca pentru acést'a, pentru ca ea judeca dupa resoltate; insa ve intrebú, Dloru, cându a fostu sórtea romaniloru mai mástera in Transilvania. Au nu sub principii patriotici, cându nu aveau romanii barbati, cari se vorbéscu in interesulu loru?

Atunci s'a adusu acelea legi asupritóre, care dejosescu pre romanu a fi sclavu si lu degradéza la sórtea dobitócelorú. Politic'a acést'a s'a luatú inceputulu la a. 1347, cându cele trei natiuni regnicolare a facutu intre sine uniunea aceia, care a fostu indreptata in contra romaniloru. De atunci incóce romanii a incetatu da a-si mai apará drepturile lorú si perderile urmate de aici a fostu mari si grele. Dupa ce a inceputu romanii a fi iérasu activi sórtea nóstra s'a ridicatu. Nume voiu slobodi in istoria, cá se aratu activitatea infintiata prin episcopii, cari au introdusu unirea cu biserica cat. Acést'a a fostu dupa unu intervalu lungu primulu casu de activitate politica, pentru ca acést'a cauza, n'a fostu numai cauza si intrebare confessionale, ci mai multu póte cauza politica. Nu aducu inainte pre Epp. Sav'a, care pre calea activitáti au aratatu ce voiescu romanii, nu amintescu ce a facutu Epp. Babu la diet'a dela anulu 1791 si Epp. gr. res. care iérasu pre calea activitáti au aratatu, ce voiescu romanii, nu amintescu despre cele facute in 1848, cáci acestea vorbescu in favórea mea; deca se va primi parerea antevorbitorulu intrebú ce va fi cu natiunea romana si ce se va alege de caus'a ei, deca inteliginti'a care trebue se manuduca pre poporu la scopulu acela, care trebue sa fie scopulu fiecáru romanu adeveratu, ve intrebú, ce va urmá, deca vomu intrá in pasivitate? Déca romanii, cari traiescu intre sasi, unguri, si secui, cari voru intrebuintia tóte mijlócele si persuadárilu, a seduce pre poporulu nostru, care nu judeca mai departe, cá sa alega pentru ca acei'a ei voru spune, ca deca voru alege deputati si acei'a voru merge in dieta, li se voru inlesni contribuirile si alte greutáti. Si atunci ei voru indemná pre deputati sa mérga si acesti'a voru merge. Si atunci inca se va intempla aceea, ca unde romanii cu sasi si cu cele-lalte natiuni suntu mesteccati si unde nu suntu in majoritate preponderanta, se va alege unu deputatu de nationalitate straina si va díce, dupa cum a dísu unulu din diet'a din Pest'a, si ca unu atare nici odata nu va aperá interesele poporului romanu, precum le-aru aperá unu deputatu nationalu, ci din contra strica fórté multu, si asiá noi vomu fi iérasu proscrisi si numai cá suferiti in patri'a nóstra. Noi trebue sa vedemu, cá sa reesimú cu romanii de acei'a inteligenti, cari sa se lupte necurmatu si cu abnegatiune de sine fara interese particulari pentru binele natiunei romane, care ne este scopulu nostru celu mai sántu. (O voce: amu vediatu!) Dara se mergemu mai incolo

*) Pre cátu ni aducemu aminte, ici si unde, va mai fi vre unu defectú, care inse nóue sa nu ni se impute. R.

tocmai după principiul acel'a, care sau statoritu aici, ca pre basea constituțională sa ne redobândim toate drepturile acelea, cari ni sau înțu cu nedreptul, și se departăm de la noi toate nedreptățile, cari ni s'au făcut și acésta nu o putem face prin pasivitate, ci calea cea adevărată este activitatea. Se mergem dar' la diet'a din Pest'a, sa ne reclamăm drepturile noastre în audiulu Europei întregi, pentru ca proverbul românesc ne învăță, ca maic'a nu da lapte la copilulu acel'a ce nu plânge. Nu cugetati, Dloru, ca ungerii înca sunt îndestulati perfectu cu starea de astăzi a lucrurilor create prin diet'a din Pest'a, și ei dar' sa se retraga în pasivitate? Ei se omăra la alegerile lor și vasa sange, pentru că Petru s'eu Pavlu se fie deputatu. Din cele ce amu dîsu pîna aci, puteti vedea ca eu cu sufletu și cu trupu sunt pentru activitate, și acésta o recomandă din totă inim'a pentru ca numai prin ea vedim asigurată soarta noastră (sgomotose strigări: nu primim).

I. Muresianu din Gherla începând de la an 1848, arata cum romanii provocati prin patimile și intrigile cabinetului la arme au aparatu tronulu și nationalitatea lor jertfinduse pîna la 40,000 de romani. Și pentru totă acésta jertfa înlocu de a fi remunerati a fostu pedepsiti și desconsiderati oferinduse favorurile, care le aru fi meritatu romanii, inamicilor tronului. Pedepsa a duratu pîna la 1861, cându o formă de constituție ne au garantatu prin diet'a din Sabiu la a. 1863/4 celu puțin nationalitatea și limb'a, pentru care s'a luptatu parintii nostri și e datorint'a ca sa ne luptăm și noi. Amintescă mai încolo despre rezultatele anului 1866, la care iera-si s'a versatu romanii sângele pentru tronul avendu dreptu remunerati stergerea nationalității și limbii garantate, crearea dietei din Pest'a și ținerea în vîgore a legii electorale feudale. Arata mai departe cum romanii alegânduși după legea acésta vre-o câțiva reprezentanti iau trimisu la actulu de încoronare în Pest'a, și amagindu-se acésti'a, ca dela diet'a din Pest'a vomu câștig'a legi mai bune, ca dela diet'a lui Schmerling din Sabiu, a ramasu acolo. Imputările care s'au făcutu acelor'a, cari aperiă caus'a natională, ca aru fi daco-românici și nu aru exprimă vointi'a poporului romanu, care e blîndu și nu conspiră în contr'a regimului, suntu cunoscute, pentru acésta regimulu aru fi fostu datoriu a ne concede unu congressu nationalu, în care poporulu însusi si-aru fi exprimat liberu dorintiele sele. Duce după aceea, ca romanii nu suntu în contra uniunii, vîiescu că sa se faca aici în țiera cu învoirea lor, dar nu precum s'a creatu și sancționatu contr'a vointiei poporului. Trece mai departe la corupțiunile de prin comitate, ce se facu cu ocaziunea alegerilor de deputati prin care se omăra totu simțulu unei alegeri libere și nesilite și se declară în sfersitu contr'a activității. (Va urmă.)

Ordinatie ca tra jurisdicțiunile țierei.

Dintre drepturile care le oferesc constituțiunea cetățienilor, celu mai frumosu e dreptulu de a-si putea alege reprezentanti în diet'a țierei.

Acestu dreptu, de a constă legislațiunea din omeni națiunii, practisăza în fapta principiulu fundamentalu alu constituționalismulu, după care națiunea i-si prescrie siesi legi.

Pentru de a fi înca corpulu legislativu o expresiune fidelă a vointiei națiunii, e de lipsa că acésta vointia sa se exprime la alegere, liberă pentru omulu celu mai de încredere alu națiunii, care se reprezintă neimpedecatu și fără rezerva principiile și dorintiele națiunii. Deci garanția cea mai cardinală a vietii constituționale e, că exerciarea dreptului de alegere sa fie scutită de ori ce presiune.

Cu durere înca au observatu regimulu ca miscarile electorale a devenitu prin mai multe locuri pîna la conflicte, parte din o concepțiune falsă a libertății și parte din unu patriotismu exageratu, cari privesce de inimi pre toti acésta, care suntu de alta opiniune vîndu de a-i departă din pozițiunea lor.

Ori-care aru fi sorgintea acestoru abuzuri, regimulu și țiene de cea mai strînsă datorintă, a le delatara și asigurandu libertatea vointiei individuale va pedepsi fia-care escesu după legile penale cu atât'a mai multu, cu câtu prin asfelulu de abuzuri se periclităsa nu numai siguranța unoru persoane singurate, ci chiaru și libertatea patriei.

Intemplările triste, ce s'au ivitu pîna acum sîlescu pre regimulu în favoarea libertății personale

a luă mesuri mai stricte și a esmire următoarea ordinațiune:

1) Toti acésta cari va cuteza a împedecă s'eu a restringe pre concetățienii lor în libertatea ideilor și în expresiunea vointiei ne'npedecate la alegerea deputatilor dietali fie prin vatămări faptice s'eu prin amenințieri, se va trage fără cercetare la judecata.

2) Fiecare jude comunalu e îndatoratu a însciința în ori ce casu de vatămare s'eu amenințare pre escedentele judecatorice cercuale în 24 de ore, iera acésta va aretă casulu în alte 24 de ore vice-Comitelui (s'eu vice Capitanului) — din contra se va pedepsi că participatori.

3) Vice Comitetele (Vice Capitanulu) va ordină îndată, ca vinovatii sa se duca înainte judecatorice criminale.

4) Fiscalii comitatelor suntu îndatorati toate sentințele referitoare la asfelulu de casuri, fia condamnătoare s'eu eliberătoare a le apelă ex offu.

5) Comitii suprimi voru priveghiă că acéstea ordinațiuni sa se urmedie cu cea mai mare curățetia și în casu de neglijență și parțialitate se suspende pre neascultării din oficiulu lor numai decătu. Cunoșcendu înca necesitate de a delega din caus'a cercetării mai stricte, casulu la alta jurisdicțiune, au a se adresă cătra ministrulu de justitia.

Datorintiele perserise din punct. 2. referitoare la judii comunali și judecatorice cercuale se estîndu în cetățile libere reg. la Capitanulu cetății; iera datorintiele perserise în §. 3 v. comitatelor se referescu în cetățile libere r. la Primariulu cetății.

Acésta ordinațiune sa se publice afara de călile usuatē și prin efigerea la paretu și prin toate locurile publice.

Pest'a-Bud'a, 2 Martie 1869.

Propunerea Br. Bedeus.

(Urmare din nr. tr.)

La toate agendele acéstea suntu îndreptatite după punctele regulative numai comunele țienătorice de scaunu.

Incorporarea de comunități streine la scaunulu Sabiului și în adunările scaunale învolveza o mutare a limitelor legale a teritoriulu națiunii sasesci, o schimbare a regulațiunii aduse în urmă întrebării jurisdicțiunii sasesci și mai tîrdu de națiune primită, despre care staturile transilvane a scrisu în diet'a din 1810/11 în alu 61 art. de lege următoare: „Natione saxonica... eo se declarante, quod regulatione fororum judiciarium ex altissima regulatione regia anno 1804 emanata, constitutioni et legibus municipalibus conformiter in gremio suo constitutorum omnimodo contenta sit, eidem plenarie acquiescat, status quoque et ordines eandem nationem pro voto illius in altissimo stabilita eadem fororum regulatione publica lege conservandam decreverunt.”

Acésta incorporare învolveza înca și o vatămare a dreptului de proprietate a națiunii sasesci și a celoru șapte județe, încātu vreau sa se puna în egală împartășire, comune, cari cu părți a donațiunii facute națiunii sasesci, a fostu și suntu și acum în multe privințe unu obiectu alu posesiunii ei, din care cauza ele nu potu formă unu membru alu corpului nationalu; națiunii i sta spre dispozițiune dreptulu eschisivu alu proprietății asupra bunurilor câștigatu prin donațiuni și inscripțiuni, a cărei populațiune singura e îndreptată a dispune în privința acésta și nu se pôte îndatoră a face locu vre-unui reprezentantu a comunelor streine; tocmai asiă, ca cându i-aru plesni cui-va prin capu a da fostiloru supusi în vre-o posesiune a ôresi-cărei familie nobile jure nobilitare a posiede și a exerciă dreptulu de comproprietariu condecisoriu despre materia și veniturile acestoru bunuri.

În ministeriu a cadutu cu sine însusi în contradicere, nevrendu a devolve cu decisiunea sea în dreptulu legislațiunii, au lucratu în contr'a legii și a dreptului statatoriu. Plenipotența primită prin § 18 a îndeplinirii uniunii, care nu radica responsabilitatea regimului în nici o privință, nu-i pôte servi aici de scutu apertoriu. Aru fi trebuitu, cum vomu aretă mai la vale, sa se fi luat de cînosura alta otarire a acéstei legi, pentru de a decide în caus'a comunelor suplicante.

Incorporarea acestoru comune în complexulu unui scaunu sasescu, precum o ceru acéstea, și

prin acésta schimbarea constituțiunii națiunii sasesci după dreptu și lege nu se pôte decretă fără conlucrarea reprezentantilor nationali.

Constituțiunea municipală asigurată prin legile țierei și prin contracte se pôte schimbă după trebuințele presente numai sub conlucrarea universității nationale.

Universitatea are sa se declare asupra constituțiunii corpului reprezentativu. Ei trebuie sa se aplacideze o influență datătoare de mesura la pertractarea despre schimbarea limitelor teritoriulu nationalu. Și cându aru esista întu adevăru cause silitore, pentru de a dispune pre regimulu și pre națiune a încorporă teritoriulu municipalu sasescu, comune cari pîna acum au statu sub dominiulu și administrațiunea netiunei, totusi nu s'aru putea detrage după dreptulu și legile sustatătoare cercului de activitate a universității nationale, de a se consultă și a decide, ca care comune încorporande pamentului sasescu se aiba unu cercu de administrațiune proprie s'eu căru scaunu sa se încorporeze comunele singurate. De sine se întielege, ca și scaunele respective aru avea de a se declara în privința acésta, și nici odata nu s'aru putea presupune de scaunulu Sabiului, decă nu vrea sa abandonedie esistența-i ereditată, dreptulu seu și consciința natională, ca aru primf singuru în complexulu seu ștrulu de comune din cele șapte județe.

Asiă sta lucrulu după dreptu pîna în diu'a de astăzi. Pentru ca și de aci înainte universitatea națiunii sasesci trebuie sa se lase precum dice §. 11 alu legii de uniune în cerculu seu de activitate garantatu prin art. XIII. 1791 („in Legali Diplomatique Leopoldino conformi statu“ art. XIII. 1791) și ministerulu are după §. 10 din otarirea despre administrațiune internă a scaunelor, districtelor și cetăților din fundu regescu a pune pre mas'a dietei unu proiectu de lege în privința organizării representațiunii acelor'a numai după ascultarea lor.

Acesti § ai legii n'aru fi trebuitu sa se înconjure la esecutarea dicisiunii. Universitatea natională aru fi preventată în declararea ei, cându comunitatea s'aru exprimă într'acolo, ca comunele suplicante sa se primăscă în adunarea scaunala și sa li se concedă participarea la alegerile de deputati la universitate și de oficiali suprimi. Deci comunitatea nu se țiene îndreptatita a conglasui cu o astufeliu de procedura. Ea se privesce mai multu de îndatorată, de și pretiesce dorint'a comunelor respective de a se împartasi după delaturarea restrîngerilor îndelungate de drepturi municipale, și vointi'a în regimulu dea realiză acéste dorintie, a se aperiă în contr'a vatămării dreptului seu și a aduce în respectulu acésta următoarea declaratiune:

Comunitatea se declara solenu contr'a în. emisu ministeriale din 24 Ianuaru a. c. nr. 20,826-1868, prin care se îndatorescă magistratulu a conchiemă și a concede participarea în adunările scaunale comunelor din dominiulu Talmaciului și Selistei precum și fostelor comune grauciere Orlatu, Jin'a, Racovit'a, cu acésta declaratiune, ca ea, decă încorporarea acésta nedrepta totusi s'aru efectui, protestăza contra tuturor concluderilor aduse de acésta adunare ilegală și contra tuturor consecințelor acestora.

Și afara de acésta se țiene îndreptatita a cere, ca emisulu în ministeriu de interne, mai înainte de esecutarea lui, sa se ascărna spre consultare și mai de parte decisiune onor. universității nationale sasesci aducându totu odata acésta declaratiune spre sciința comunităților din toate cetățile, scaunele și districtele sasesci.

Sabiū, 4 Martie 1869.
Bar. Bedeus m. p.

Romani'a. Adunarea Societății Transilvaniană

Procesulu verbale. Siedint'a I, Dumineca 26 Ianuaru 1869, la una ora după amidia-di. În localulu societății de arme etc.

Presiedint'a dlui A. Papiu Ilarianu.

1. Afara de membrii adunării, unu publicu numerosu și alesu se admnase la acésta siedintă. Între asistinti se deosebiă mai multi deputati, se-atori, profesori și alții.

D. presiedinte deschide siedint'a adunării prin următoarea dare de s'ema făcută în numele comitetului:

Domnii mei! Amu onóre de a supune d-v. darea de sému a comitetului.

O impartu in cinci capitole :

1) Despre venitul si cheltuielile societății de la 1 Iliu pâna la finea lui Decembre anulu trecut.

2) Despre cei ce s'au distinsu mai multu prin zelulu si activitatea loru, precum si ppin sumele ce au oferitu societății.

3) Despre restantie si subventiunile acordate, daru anca ne respunde.

4) Despre stipendiele societății.

In fine.

5) Câte-va cuvinte despre atacurile indreptate asupra societății.

1. Dela 1 Iuliu pâna la finea lunei Decembre anulu trecut, in cursu de doue trimestre, s'au formatu 113 membri noi ai societății si 116 donatori. Primiramu subventiuni de la unu consiliu urbanu (Galati), si de la câte-va rurale (Belgradu.)

Sum'a realisata dela toti acesti membri noi, din donatiuni, subventiuni, din procentele capitalului si din extraordinare face 'n totulu lei noi

10,910, 31.

Din acésta suma s'au cheltuitu pentru diferite trebuintie ale societății si pentru stipendii

6,213, 50.

Remâne prin urmare venitu curatu alu societății, in cursulu acestoru doue trimestre 4,696 81.

Adaugendu la acésta suma banii remasi in cas'a societății in bonuri si in numeraru cu finele anului trecut alu societății, dupa verificarea facuta de adunarea precedinte, tienuta in luna Septemvre in suma de

56,755. 46.

se constata ca avereatotala a societății, scotiendu tóte cheltuielile, e astadi de

61,452.27.

Asta avere consista in trei bunuri ale tesaurului publicu si in putienu numeraru.

Despre tóte acestea veti binevoi a ve incredintiá din condicele si dosariile societății si din bilantiulu casieriei, cari tóte se supunu esaminării d-vóstre.

Craiov'a si onorabilulu ei celatiénu, membru alu societății nóstre, d. deputatu G. Chitio, acum ca si in alte renduri, s'a distinsu prin sacrificiile facute pentru societate. De la dlui primiramu sum'a importanta de lei noi 1916 73, adunata de la mai multi membri formati in Craiov'a,

Onor. d. Nicolae Opranu a oferitu societății o donatiune de 500 galbeni de a se plati incursu de 10 ani, câte 50 galbeni pre fia care anu (aplause frenetice).

Onor. d. prefectu C. Racoviti'a ne tramite lei noi 1604, suma adunata in districtulu Romanatii, din care 583. 33 de la dlui insu-si (aplause).

D. Filipescu Dubau lei noi 1007, 8 bani adunati in Dorohoiu (aplause).

D. Fantaneanu 234. 44, adunati in Giurgiu.

D. Hodosiu 176. 25, adunati in Romani'a de peste Carpati.

D. prefectu Simulescu 115. 53, din Vâlcea.

D. Pavli 110, din Bacáu

D. Fulgeru 102, din Barladu.

D. Giurgea 95, din Galati.

Dr. Istrati 85. 50, din Iasi si altii.

In cursulu acestoru doue trimestre 26 insi au respunsu 12 galbeni séu mai multu. Acesti'a se voru proclama indata, conformu statuteloru, de membrii ai adunării.

Cei mai multi suntu Craioveni (aplause).

Suma mai insemnata a respunsu d. C. Racoviti'a din Caracalu 583. 33.

Apoi d. B. Golfinénu 196. 29; El. Vergotti 296. 25; d. Caprianu 200. toti trei din Craiov'a; d-na Catrina Panu, Craiov'a, (vii aplause) 169 90 si altii alte sume.

19 membrii ai societății au respunsu mai multu de 10 lei noi, tasa prevediata prin statute. Din acesti'a merita mentiune: Capit. Horadénu 137. 77; Mat. Gane, Dorohoiu 58. 25; I. Dobrénu, Focsiani 58, 75; Dim. Stamatopolo si Grig. Demetrianu, Caracalu, câte 60, mai multi câte 40, intre cari Al. Romanu din Pest'a. (Va urmá.)

Varietáti.

** Scirea ca Maj. Sea Imperatulu are sa se

intálnesca cu regele Italiei si acum mai cerculeza prin diuare, dara aila putienu credintiá.

** Convenir. Nu scimu bine, ieri sér'a séu numai asta séra se voru intruni romanii brasioveni la o productione de musica vocale. Acést'a se esecuta de unu coru fórté frumosu. Ne place a aminti de acést'a, pentru ca, fia disu spre lauda intreprindietoriloru dd. profesori Pandelie Dim'a si Dr. Nicolau Popu si celoru-lalti si celoru-lalte, participanti si participante, si tuturoru spriginitoriloru, intreprinderea acést'a aduna si mai bine legaturile sociali; unu ce fórté de lipsa pentru societatea romána preste totu; si latiesce gustulu pentru music'a classica, care nu contribuie putienu la nobilarea simtieminteloru

** Conferinti'a dela Abrudu convocata de Dlu adv. Mateiu Nicola inca s'a prononciatu pentru passivitate.

** Dupa cum aflámu din Gazet'a Transilvaniei la Fagarasiu inca a fostu in 8 Martiu n. o conferintiá le carea au luat parte vre o 80 insi. Acolo inca se decise abtinerere totale dela aligerile pentru diet'a din Pest'a. —

** Audímu ca dlu Iacobu Muresianu redactoru alu „Gazetei Transilvaniei, dupa ce dejá absolvitu de procesulu de presa, este acum si restituitu in postulu seu de mai inainte.

** Joi a fostu 20 de ani de cându Bem a luat Sabiulu.

** Gratulatiune. Deputatiuni si adrese sasesci vinu din tóte pártile fundului regiu spre a gratulá nou denumitului comite alu natiunei sasesci.

** Alegeri. In Pojonu se alesera cu majoritate pre cumpanitória deputati: ministru Lonyay si secretariulu de statu Slavy.

** Opositiunea din Ungari'a si intemeiaza in primavér'a acést'a o fóia germana carea se represente principiee lui „Hon“ — O lipsa simlita si la romani preste totu. Despre Romani'a se dice ca sacrifica bani pentru presa, póte in Franci'a, cáci la noi nu vedemu nici o fóia care sa apere interesele nici a le loru nici a le nóstre. Cându si cându câte o scótere de ochi se mai templa de vedi, vre o câteva notiie nevinovate, pentru cá sa póta reproduce articuli intregi degradatori pentru romani, si câte o aberatiune necalita, póte chiaru dela vre unu romanu, carele lucra din intentiune buna, inse reu, — mai vedi in o fóia nemtiésca din Vien'a. Mai departe nimica. —

** La legea despre armarea gloteloru in Austri'a apuséna. Comitetulu respectivu din cas'a deputatiloru senatului imperiale s'a prononciatu contr'a legi de inarmarea gloteloru. Motive s'a adusu din partea majoritátié fric'a ce o insuflara glotele croate la 1848 cându s'au aratatu inaintea Vienei; apoi motive finantiali. Déca senatulu imperiale respinge legea acést'a atunci si legea unгурésca analoga, adeca a gardeloru nu póte obligá pre monarhci'a intréga ca sa o sustiena si acést'a in puterea afaceriloru comune. Celu putienu asiá se esprima si „U. Ll.“

** Honvedii capeta puscide sistem'a Wörndl. P. Ll. scrie ca s'au acceptatu pentru armat'a unгурésca puscile Wörndl; dlu Wörndl va face o fabrica filiale in Ungari'a. Dlu Kerkapolyi calatorese in afacerea acést'a la Pest'a.

** In comitatulu pestanu s'a luat mesuri sa sa oprésca cracimele in cari se facu betii tendentióse; sér'a la noue óre se inchidu tóte cracimele in totu comitatulu.

** Scirea ca consululu francesu au ruptu relatiunilu cu regimulu romanu se da de golu ca e o scornitura.

** Convorbirile literari au capetatu concessiune de a trece si in Russi'a. Inse tóte esemplariile au sa caletorésca mai anteiu la Varsiovi'a cá sa le censureze.

Pretiuulu de prenumeratiune va fi pentru Austri'a pre anulu acést'a 5 fl. si nu 4 fl. cá pâna acum. Recomandámu acésta fóia din nou publicului cetitoriu.

** Albin'a pindului nu scimu mai aparé pentru ca in anulu acést'a nu amu primitu nici o brosiura. Aru fi paguba déca aru fi incetatu cáci aducea materii interesante.

** Diet'a prussiana s'a inchisu sambata a fostu septamán'a.

** Conte Rieciardi deputatu italianu au tiparitu o provocare in limb'a francese prin ca-

rea invita la Neapole pre toti cugetatorii liberali, pre 8 Decembre a. a. spre a formá unu conciliu, carele sa fia contrastulu celui din Rom'a. Elu dice . . . „contra Romei celei vechi, neimpacat'a inimica a ori-cárei lumini, a ori-cárei libertáti“. Programulu seu se cuprinde intru devis'a: Binefacere si instructiune respandita in modulu urmatoriu: „Sa se cástige de lucru fia cáruí individu carele e capace de lucru, dara nu afla; sa se asigure esistinti'a fiacáruí, carele nu e in stare sa se nutrésca pre sine. Ce se atinge de instructiune, carea e pânea sufletului, trebuie sa fia generale. Sa combatemu seraci'a si nesciinti'a si atunci vomu fi noi in stare — si numai noi — adeveratii discipuli ai lui Cristosu de a purtá resbelulu celu mai cráncenu contr'a Papei si a papismului.“

** Unde duce temerea de a si perde popularitate a putemu vedé din urmátorele: In America se agita acum intrebarea, ca sa li se dea si femeiloru dreptu de alegere. Cei radicati nu voru sa se opuna la pretensiunea acést'a, pentru ca sa nu si pérda popularitatea la „resfatiatulu poporu“ femeiescu. Unele foi nemtiesci abia s'au decisu a pasi si a combale acést'a nebulnia. Numit'a Illinois Staats Zeiteng desbatádu cestiunea acést'a vorbesce aspru inse nimeritu. Ea dice ca acei ce apara dreptulu electoralu alu femeiloru au de base notiunea abstrasa „omu“ (limb'a englesa, durere, nu are terminu pentru acésta notiune), carea este reprezentata in fia care individu, fára privire la genu, cáci pentru densii deosebirea genului e unu ce neesentiale. Natur'a, cá unu ce neindreptatitu trebuie pusa la o parte, la cernti'a ratiunei (mintiei) destilate. In viéti'a publica trebuie toti individii priviti de ermafrodi, cari cá atari au functiuni egali si apoi se potu bucurá si de drepturi egali. Se póte ca acést'a va fi odata o-piniune generale, pentru ca mrierile americane si asiá se silescu a se desface de functiunile de lipsa pentru durarea societátié omenesci, pre cale mecanica, de functiunile, cari barbatii nu le potu luá asupra-si. Póte ca déca va sosi imperati'a radicalismului mai inaltu, se voru face si ómenii pre cale chimica. Atunci niminea nu va mai puté objectá nimica contra deosebirei genuriloru.

Cei care apara dreptulu electoralu alu femeiloru dicu ca déca aru luá si ele parte la alegeri aru „curati“ (purificá) viati'a publica, pentru ca, ele au unu simtiu morale mai chiaru mai ascutitu si mai desvoltatu.

53—2

Concursu.

Fiindu in parochi'a nóstra gr. or. Nucsiór'a cu fili'a Malaesci din Protopopiatulu Hatiegului lipsa de unu preotu, — se escrie concursu pentru ocuparea numitei parochii — care pre lánge o casa de locuitu pentru parochu are o portiune canonica (livadia) de 15—20 cara de fenu si, pre lánge taxele stolari, câte 2 ferdele de cucuruza cu tuleu dela tóta famili'a — cu acelu adaosu, cá concurentii, cari trebuie se fia séu clerici absoluti séu preoti in functiune, sa-si indreptedie suplicele loru instruate cu atestatele necesarie la „secretariatul Consistoriului archidiececesanu“ in Sabiu celu multu pâna in 8 septamáni.

Sabiu, in 24 Februaru 1869.

Secretariulu Consistoriului Archidiececesanu gr. or.

(40—3)

EDICTU.

Prin care Dimitrie Ioanesiu Pop'a din Saliste scaunulu Sabiului, care de tempu indelungatu cu necredintiá su parasitu pre legiuit'a sea socie Ann'a Pop'a si patri'a, fára a se sci loculu aflárei lui, se indetoreza, cá in terminu de unu anu dela datulu de fatia, sa se presentedie inaintea forului matrimoniale subscrisu, pentru ca la din contra procesulu matrimoniale asupra-i urditu, si fára de elu se va pertractá si otari dupa prescisele s. s. canóne bisericesci.

Sabiu 21 Fauru 1869.

Forulu matrim. gr. or. alu protop. tract. Sabiului I:

I. Hanni'a,
Protopopu.

Pasiune

pentru 1—2000 de oi de acum pâna la Sántulu-Georgiu se afla la Thiuriu in „Nagy-végyiu“. Informatiune mai de aprópe dá Canoniculu Michali in Blasiu, si Axentie Severu in Cricáu.